

Monumentnummer*: 512875

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 juli 1999
Kadaster deel/nr 82725/125

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Kollum	Noardeast-Fryslân	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Kollum	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Kollum	A			1035

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS met aangebouwde SCHUUR in Kubistisch-Expressionistische trant met Amsterdamse School-elementen, ontworpen door de architect H. Zondag (1896-1982) te Kollum voor (gemeente)secretaris Kruizenga in 1928. Het op zich bescheiden ogend ontwerp valt op door het uitgewogen gebruik van materialen, met tot in detail terugkerende elementen, zoals tegels in fries en bordes, de kleur en afwisseling in het voegwerk en inwendig de vormgeving van kozijnen en deurstijlen. Het woonhuis staat op een opstreekende kavel aan de noordzijde van de oost-west lopende hoofd-as van het oude Kollum, en vormt een twintigste-eeuwse voortzetting van de historische villabouw langs deze as. Het woonhuis is, op enkele ondergeschikte wijzigingen aan verdiepingsvensters in de zijgevel na, zeer gaaf. Inwendig zijn achter nieuwe tegels en deurplaten nog vele originele interieuronderdelen aanwezig. Een smeedijzeren vlaggestokhouder tegen de zuidwestelijke gevelhoek ontbreekt; de lager geplaatste betonnen standaard is nog wel aanwezig. Aan de noordoostzijde van de woning zijn aan de originele schuur een tussenlid en een garage aangebouwd; deze nieuwe toevoegingen vallen buiten de bescherming van rijkswege, evenals een houten schuur achter in de tuin.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het woonhuis is in rode gesinterde baksteen op een plint van mondsteen opgetrokken in twee bouwlagen, op een rechthoekige plattegrond, onder plat dak, met aan de oostzijde een rechthoekige uitbouw, ook onder plat dak. Een doorlopende daklijst, met betonnen blokvormige accenten en daaronder een fries van roodbruine tegelvelden omgeven door rollagen, bekroont de gevels. Het voegwerk is horizontaal verdiept en verticaal zachtroze van kleur. Door in- en uitspringende elementen zoals balkons, een erker, gemetselde bloembakken e.d. krijgt het blokvormige hoofdvolume een plastisch karakter, met de nadruk op de voorgevel. Daar vormt een centraal uitgemetselde schoorsteen een sterk verticaal accent met links ervan een ondiepe driezijdige erker onder plat dak met gootlijst; rechts ervan, onder een uitgemetseld balkon, de ingangspartij, gevormd door een paraboolvormige opening in het portiek met betonnen driehoekige sluitsteen; terugliggend een houten voordeur met bovenlicht en drieruits-zijlichten met glas-in-lood; gemetselde bloembakken aan weerszijden van de ingang; bordes met roodbruine tegels en bakstenen omlijsting. De vensters van de verdieping en de erker zijn in drieën geleed; de bovenlichten van de erkervensters hebben glas-in-lood. Andere details aan de gevel zijn een betonnen vlaggestokhouder tegen de linker gevelhoek; een smeedijzeren gekrulde decoratie tegen de rechterbovenkant van de schoorsteen; houten bloembak onder het linker verdiepingsvenster. In de linker zijgevel wordt een doorlopende rollaag direct boven de vensters doorbroken door een centraal, iets uitspringend schoorsteenkanaal, onder de aanzet daarvan een gemetselde bank met houten zitting. Aan de rechter zijgevel gaat een uitbouw over in de gemetselde balustrade van een balkon; behalve een aantal staande vensters zijn er twee liggende vensters met glas-in-lood. De achtergevel is vlak; openslaande tuindeuren met vierruits, openslaande delen en drieruits-zijlichten; bordes van bruinrode tegels met bakstenen omlijsting. De aangebouwde SCHUUR, op rechthoekige plattegrond en onder plat overstekend dak, sluit in materiaal en vorm aan bij het woonhuis. De PLATTEGROND is vrijwel geheel origineel; het INTERIEUR bevat nog vele originele onderdelen, zoals onder andere balkenplafonds, de houten trap met balustrade en betegeling.

Waardering

Het woonhuis uit 1928 te Kollum is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als twintigste eeuwse voortzetting van de historische reeks villa's voor notabelen, langs de hoofdas van het oude Kollum;
- vanwege de plaats die het ontwerp inneemt in het expressionistische oeuvre van de architect;
- vanwege de uitgewogen compositie in Kubistisch-Expressionistische trant;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument